

การบริหารจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนของอุทยานแห่งชาติทับลานและแก่งกระจานในเชิงของยุทธศาสตร์และการนำไปปฏิบัติ

A STRATEGY AND EXECUTION FOR CONFLICT OF INTEREST MANAGEMENT IN THAPLAN NATIONAL PARK THAILAND HEADQUARTERS AND KEANGKRACHAN NATIONAL PARK

สุรศักดิ์ จำรัสการ¹, ฉัตรวรวิญช์ องค์กรสิง²
Surasak Chumraskarn¹, Chatwarun Ongkasing²
วิทยาลัยนวัตกรรมการสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต¹⁻²
chsurasak23@gmail.com¹

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการเกิดขึ้นของภาคปฏิบัติการวาทกรรมจากการใช้ประโยชน์บนที่ดินในอุทยานแห่งชาติทับลานและแก่งกระจาน 2) ศึกษาภาคปฏิบัติการของการจัดการที่ดินทับซ้อนระหว่างรัฐกับประชาชนคนไทย 3) ศึกษากระบวนการเบียดขับ กีดกันให้ประชาชนกลายเป็นอื่น โดยงานวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึกบุคคลผู้ให้ข้อมูล แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่อุทยานแห่งชาติทับลานและแก่งกระจาน และเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัยพบว่า เมื่อรัฐเข้ามามีบทบาทกับการใช้ประโยชน์ในที่ดินโดยอาศัยอำนาจรัฐตามวาทกรรมกระแสหลักมุ่งหวังใช้กฎหมายครอบงำประชาชนให้ปฏิบัติตามกฎหมาย เพียงเพื่อตามแนวคิดทำเพื่อประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศให้ได้ประโยชน์สูงสุด แต่ไม่ทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม จึงส่งผลกระทบต่อคนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติทับลานและแก่งกระจาน วาทกรรมในการใช้ประโยชน์ในที่ดินได้ทำการเบียดขับให้ประชาชนต้องสยบยอม กลายเป็นคนขายขอบ ในส่วนของภาครัฐ ปัญหาที่พบรัฐใช้อำนาจทางกระแสหลักเพื่อบังคับใช้กฎหมายมากกว่าให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับการแก้ปัญหา

ข้อเสนอแนะ ภายใต้กระบวนการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนที่รัฐกระทำต่อประชาชนโดยการบังคับใช้กฎหมายการจัดการกับปัญหาชุมชนในลักษณะการบังคับใช้กฎหมายไม่สามารถแก้ปัญหาได้ ซึ่งรัฐมีความจำเป็นในการแก้กฎหมายเชิงนโยบาย กล่าวคือ 1) การแก้หลักแนวคิดการออกกฎหมายเชิงโครงสร้าง จะต้องให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการออกกฎหมายร่วมกับรัฐ เป็นต้น 2) แนวทางการออกกฎหมายจะต้องมีความยืดหยุ่นเพียงพอ จะเน้นบังคับใช้อย่างเดียวไม่ได้

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ, นโยบายสาธารณะ, อุทยานแห่งชาติทับลาน, อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน

Abstract

The objective for this study is to 1) Study how the government manage a conflict of interest in Thaplan National Park Thailand Headquarters and Keangkrachan National Park 2) Have clearer vision of these strategies in practical use 3) Improve an administration in two National Parks by conducting a deep interview from 3 groups of tourists, non-government local providers and government officers.

A result from this research found that when the government takes action in a land investment by using government's authority to mainly enforce the laws to benefit a majority of people without having local people taking part in decision making. This also, forces the minority group to sacrifice their land without any real

acknowledgement of the problem from those who have authority. Also found that the government tends to force thing to happen, instead of inventing locals to be a part of solving problem.

Suggestion: The state's conflict of interest management does not practically work as law enforcement impels the local citizen to abide by that particular regulation without any argument. As this procedure is clear not to be able to solve the problem, They must reform the policy as: 1) Law reformation based on a structural basis: They should be granted a permission to cooperate with the state in solving any local issues. 2.) The law and regulation must be flexible and correlate with the community context.

Keywords: Management, Public Policy, Thaplan National Park, KeangKrachan National Park

บทนำ

ในการจัดการภาครัฐ (Public Administrative) รัฐบาลมีหน้าที่ในการออกนโยบายสาธารณะตามกลไกของรัฐโดยมีเป้าหมายสำคัญในการที่จะทำให้ประชาชนอยู่ดี กินดี มีความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินให้สามารถใช้ประโยชน์ในสินค้า (Public Goods) และบริการ (Public Services) ของรัฐได้อย่างเสมอภาคเท่าเทียมและเป็นธรรม โดยมีเจ้าหน้าที่รัฐนำนโยบายเหล่านั้นไปปฏิบัติในการออกพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2504 โดยรัฐบาลในสมัยนั้นซึ่งออกตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 1 ปี พ.ศ. 2504 โดยจากการที่รัฐได้เริ่มใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 1 ขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2504 และการเปลี่ยนแปลงนี้ได้มุ่งหวังนำประเทศไปสู่ความเป็นประเทศที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจเช่นสังคมตะวันตก ซึ่งถือได้ว่าเป็นอำนาจของวาทกรรมภายใต้ทุนนิยมและส่งผลให้เกิดการสร้างกฎเกณฑ์และแบบแผนต่างๆ และภาคปฏิบัติที่ก่อให้เกิดการมุ่งหวังที่จะกระตุ้นส่งเสริมให้กับโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจรวมถึงการลงทุนด้านต่างๆ (เนเรศน์ วงศ์สุวรรณ, 2547) ประเทศจึงมุ่งเน้นทางด้านอุตสาหกรรมมากขึ้นทำให้เกิดการแย่งชิงพื้นที่ทำกินระหว่างประชาชนกับประชาชน และประชาชนกับรัฐ จึงเป็นเหตุให้รัฐได้มีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการใช้ที่ดินโดยกำหนดเป็นที่ดินทำกินกับที่ดินสำหรับการอนุรักษ์สำหรับใช้ในอนาคตหรือเพื่อสำรอง ซึ่งการเป็นที่ดินสาธารณะสำหรับประชาชนส่วนใหญ่และเป็นพื้นที่สำหรับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การที่รัฐเริ่มเข้ามามีบทบาทในการจัดระเบียบการใช้ที่ดินให้เป็นระบบเพื่อมุ่งหวังที่จะป้องกันข้อพิพาทในการใช้ที่ดินการบุกรุกทำลายธรรมชาติอันก่อให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม ด้วยเหตุดังกล่าวรัฐจึงได้ตรากฎหมายออกมาใช้บังคับเพื่อกำหนดระเบียบการใช้ที่ดินให้เป็นไปตามนโยบายที่ดินของรัฐ ซึ่งรัฐมีการกันที่ดินสงวนหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ส่วนรวมในที่ดินสาธารณะประโยชน์ (สาโรจน์ นิลเขต และวนิดา พรโพบูลย์, 2550) และจากการที่ประเทศไทยมีความเจริญมากขึ้น การเข้าถึงที่ดินเพื่อใช้ประโยชน์อื่นๆ นอกเหนือจากการทำอาชีพเกษตรกรรมของเกษตรกร สู่การพัฒนาเชิงพาณิชย์ทำให้ความต้องการในการครอบครองที่ดินของประชาชนนับวันยิ่งสูงขึ้นและทวีความรุนแรงมากขึ้น โดยเฉพาะการที่รัฐให้ความรู้กับประชาชนเกี่ยวกับการแปลงที่ดินเป็นทุนหรือแปรเปลี่ยนเป็นตัวเงินในรูปแบบต่างๆ เช่น การจดทะเบียนกับธนาคารพาณิชย์เพื่อค้ำประกันการลงทุน หรือไปใช้ในกิจการอื่นๆ นอกเหนือจากการทำเกษตรกรรมเมื่อชุดความรู้ของประชาชนถูกสร้างให้ความเข้าใจเกี่ยวกับการถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดินได้ถูกเปลี่ยนไปจากชุดความคิดเดิม จากการถือครองเพื่อทำกินและการยังชีพเพื่อการเกษตรกรรมมาสู่การพัฒนาเชิงพาณิชย์จากกลุ่มทุนบุคคลที่ไม่ได้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมหรือบุคคลที่อาศัยอยู่ในชนบทดั้งเดิมที่มีฐานะทางการเงินดีขึ้นจากกิจกรรมอื่นๆ ยิ่งเป็นการเร่งหรือกระตุ้นให้มีการแย่งชิงในการครอบครองเพื่อใช้ประโยชน์ในที่ดินกันมากขึ้น อีกทั้งเมื่อรัฐมีแผนการพัฒนาประเทศสู่ความเป็นสมัยใหม่ สู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว นโยบายของรัฐที่เป็นนโยบายสาธารณะได้เข้ามามีบทบาทในการครอบงำ กดทับให้รัฐมีอำนาจเหนือประชาชน โดยใช้การออกกฎหมายซึ่งเป็นวาทกรรมหลักในการกีดกันประชาชนสยบยอมอยู่ภายใต้อำนาจรัฐและรัฐอภัยกฎหมายและนโยบายที่รัฐเป็นเครื่องมือในการเบียดขับประชาชนในพื้นที่โดยทำให้เชื่อว่ารัฐมีอำนาจโดยชอบธรรมที่จะดำเนินการดังกล่าวได้

ดังนั้น ในงานวิจัยชิ้นนี้ของผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติที่รัฐใช้เป็นวาทกรรมกระแสหลักซึ่งประกาศใช้ในปี พ.ศ. 2504 โดยใช้แนวทางของการวิเคราะห์วาทกรรม (Discourse Analysis) ตามแนวทางของมิเชล พูโกต์ ซึ่งได้ให้ความหมายของวาทกรรม (Discourse) ไว้ว่า วาทกรรม คือ กระบวนการสร้างความหมายโดยภาษาและสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ดำรงอยู่ในสังคม ประกอบกันเป็นความรู้ ความเข้าใจในเรื่องๆหนึ่ง ซึ่งส่งผลต่อการกำหนดว่า อะไรคือความรู้ ความจริงและอะไรไม่ใช่วาทกรรม เป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นโดยสังคม ทั้งโดยกลุ่มที่ครองอำนาจและกลุ่มที่ต่อต้านอำนาจ จัดเป็นเทคโนโลยีทางอำนาจที่ถูกใช้ทั้งการเก็บกด ปิดกั้นและจัดระเบียบวิถีชีวิตของคนในสังคม แต่ในอีกด้านหนึ่งก็ถูกใช้เพื่อต่อต้านอำนาจ (Counter Discourse) ต่อต้านระเบียบที่วาทกรรมหลักครอบงำอยู่ การวิเคราะห์วาทกรรม (Discourse Analysis) ทำให้เห็นแง่มุมของอำนาจ โดยเฉพาะในแง่มุมของความรู้ได้ดียิ่งขึ้น ในเมื่อวาทกรรมเป็นสิ่งที่ไม่สามารถอ้างได้ว่ามีผู้ผลิต ผู้ควบคุม วาทกรรมอย่างชัดเจน อำนาจในแง่มุมของวาทกรรมเป็นอำนาจที่กระจายตัว แทรกซึมในแนวนอนเชื่อมต่อกันอย่างหลากหลาย ยกที่จะหาจุดกำเนิด จุดศูนย์กลางของการผลิต ประเด็นของการวิเคราะห์วาทกรรมไม่ได้อยู่ที่ว่าคำพูดนั้นเป็นจริงหรือเท็จ แต่อยู่ในชุดกฎเกณฑ์ชุดหนึ่งที่เป็นตัวกำกับให้คำพูดนั้นๆ เป็นไปได้มากกว่าข้อเท็จจริง วาทกรรมจึงไม่ใช่เป็นเพียงผลลัพธ์ซึ่งเกิดจากการต่อสู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงระบบของการครอบงำ แต่วาทกรรมในตัวของมันเองนั้น คือ การต่อสู้และการครอบงำที่มีต่อรูปแบบและวิถีชีวิตของผู้คนในสังคม ซึ่งนอกจากรัฐจะเป็นผู้ผลิตชุดวาทกรรมนี้แล้ว ยังได้สร้างภาคปฏิบัติการของวาทกรรมเพื่อให้อำนาจที่ชอบธรรมมากยิ่งขึ้น การนำเอาวาทกรรมพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ ซึ่งเป็นวาทกรรมกระแสหลักมาเป็นพื้นที่วิจัยเพื่อศึกษาภาคปฏิบัติการของวาทกรรม (Discourse Practice) ซึ่งรัฐเป็นผู้ผลิตวาทกรรมดังกล่าวจากการจัดทำพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ ฉบับที่ 1 ปี พ.ศ. 2504 นั้น ได้มีการกำหนดที่ดินให้เป็นอุทยานแห่งชาติในหมวดที่ 1 มาตรา 6 ซึ่งมีสาระสำคัญว่า กล่าวคือ เมื่อรัฐบาลเห็นสมควรกำหนดบริเวณที่ดินแห่งใดที่มีสภาพธรรมชาติเป็นที่น่าสนใจให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติเดิมเพื่อสงวนไว้ให้เป็นประโยชน์แก่การศึกษาและรื่นรมย์ของประชาชน ก็ให้อำนาจกระทรวงมหาดไทยประกาศ พระราชกฤษฎีกาและให้มีแผนที่แสดงแนวเขตแห่งบริเวณที่กำหนดนั้นแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว บริเวณที่กำหนดเรียกว่า “อุทยานแห่งชาติ” ทั้งนี้ที่ดินที่จะกำหนดให้เป็นอุทยานชาตินั้น ต้องเป็นที่ดินที่มีได้โดยอยู่ในกรรมสิทธิ์หรือครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายของบุคคลใด ซึ่งมีใช้ทบวงการเมือง การที่ผู้วิจัยได้กล่าวถึงบทบาทในการออก พ.ร.บ.อุทยานแห่งชาติเพื่อจำแนกที่ดินและการใช้ประโยชน์ในที่ดินที่อนุญาตให้ทำหรือไม่ให้ทำบางอย่างตามแต่ที่รัฐเป็นผู้กำหนด ผู้วิจัยเห็นว่าจะเป็นการสร้างวาทกรรมที่ครอบงำและผลักดันให้ผู้คนที่ใช้ชีวิตและดำเนินอยู่มาก่อนที่จะเกิดพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติให้เป็นอื่น (Others) ซึ่งลดทอนความเป็นมนุษย์ตามที่ผู้วิจัยให้ความสนใจในงานวิจัยชิ้นนี้ อย่างไรก็ตามในขณะเดียวกัน เมื่อวิธีการพัฒนาและยุทธศาสตร์ที่ใช้อยู่ในโลกที่สาม เน้นเรื่องความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและรายได้ประชาชาติ การพัฒนาโดยการเร่งให้เศรษฐกิจขยายตัวและยกมาตรฐานในการดำรงชีพให้เหมือนกับสังคมอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นการพัฒนาที่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติมหาศาลและการที่ใช้กลไกตลาดในการแก้ปัญหาการพัฒนาจะยิ่งสร้างปัญหาจากการจัดสรรทรัพยากรไปให้คนร่ำรวยทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำมากขึ้น

แนวคิดดังกล่าวขัดแย้งกับแนวคิดในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหรือการรักษาพันธุ์พืชและสัตว์จากพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ ซึ่งมีการให้ความสำคัญต่อการคุ้มครองธรรมชาติเป็นหลัก โดยการออกกฎหมายตามมาตรฐานต่างๆ เพื่อบังคับใช้ ห้ามประชาชนกระทำการบางอย่างจนลืมนึกถึงความเป็นธรรมในสังคมในประเทศไทยหรือในประเทศกำลังพัฒนาต่างๆ พบว่าความยากจนและความเสื่อมโทรมทางทรัพยากรธรรมชาติเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งยึดโยงไปถึงความไม่เท่าเทียมในการครอบครองทรัพยากรระหว่างชนชั้นต่างๆ ในสังคม การวางเป้าหมายในการพัฒนาประเทศจะมุ่งเน้นการพัฒนาอย่างยั่งยืนอย่างเดียวโดยไม่ได้ทำให้บรรลุเป้าหมายความยุติธรรมในสังคม ซึ่งจะต้องมีการยกระดับการดำรงชีพของผู้ยากไร้และต้องจำกัดการใช้ทรัพยากรของชนชั้นกลางและชนชั้นที่ร่ำรวยด้วย เป็นการเปลี่ยนโครงสร้างอำนาจทางสังคมในการจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นธรรม (ปรีชาเปี่ยมพงศ์สานต์, 2541)

จากการที่รัฐได้เริ่มใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 1 ขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2504 และการเปลี่ยนแปลงนี้ได้มุ่งหวังนำประเทศไปสู่ความเป็นประเทศที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจเฉกเช่นสังคมตะวันตก ซึ่งถือได้ว่าเป็นอำนาจของวาทกรรมภายใต้ทุนนิยมและส่งผล

ให้เกิดการสร้างกฎเกณฑ์และแบบแผนต่างๆ และภาคปฏิบัติการณ์นี้เกิดการมุ่งหวังที่จะกระตุ้นส่งเสริมให้กับโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับ การขยายตัวทางเศรษฐกิจรวมถึงการลงทุนด้านต่างๆ (นเรศน์ วงศ์สุวรรณ, 2547) ประเทศจึงมุ่งเน้นทางด้านอุตสาหกรรมมากขึ้น ทำให้ เกิดการแย่งชิงพื้นที่ทำกินระหว่างประชาชนกับประชาชนและประชาชนกับรัฐ จึงเป็นเหตุให้รัฐได้มีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการใช้ ที่ดิน โดยกำหนดเป็นที่ดินทำกินกับที่ดินสำหรับการอนุรักษ์สำหรับใช้ในอนาคตหรือเพื่อดำรงอยู่ซึ่งการเป็นที่ดินสาธารณะสำหรับ ประชาชนส่วนใหญ่และเป็นพื้นที่สำหรับในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การที่รัฐเริ่มเข้ามามีบทบาทในการจัดระเบียบการใช้ ที่ดินให้เป็นระบบเพื่อมุ่งหวังที่จะป้องกันข้อพิพาทในการใช้ที่ดิน การบุกรุกทำลายธรรมชาติอันก่อให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม ด้วยเหตุดังกล่าว รัฐจึงได้ตรากฎหมายออกมาใช้บังคับเพื่อกำหนดระเบียบการใช้ที่ดินให้เป็นไปตามนโยบายที่ดินของรัฐ ซึ่งรัฐมีการกัน ที่ดินสงวนหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ส่วนรวมในที่ดินสาธารณะประโยชน์ (สาโรจน์ นิลเขต และวนิดา พรไพฑูริย์, 2550)

การที่ในประเทศไทยรัฐใช้แนวคิดการจัดการภาครัฐแบบดั้งเดิม เน้นรัฐเป็นผู้มีอำนาจเด็ดขาดในการจัดการจากอดีตมาจนถึง ปัจจุบันผ่านการออกกฎหมายต่างๆ เพื่อบังคับควบคุมให้ประชาชนต้องปฏิบัติตาม แต่ไม่สามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจาก ผลประโยชน์ทับซ้อนที่เกิดขึ้นในพื้นที่ระหว่างรัฐกับประชาชนได้ ผู้วิจัยได้ค้นคว้าแนวทางในการจัดการของรัฐตามแนวทางต่างๆ เช่น แนวทางของสำนักชุมชนนิยม (Communitarianism) โดยเห็นว่าสังคมสมัยใหม่มีความเป็นปัจเจกนิยมและเป็นสังคมที่ไร้ราก ซึ่งเป็น แนวคิดที่ต้องการกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมทั้งทางการเมืองและโครงสร้างการบริการ ซึ่งสำนักคิดนี้เชื่อว่ามนุษย์มีความเกี่ยวข้อง ทางการเมืองและบุคคลสามารถเติมเต็มความเป็นมนุษย์ หากบุคคลนั้นได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในชีวิตทางการเมือง ซึ่งนักบริหารควร ปฏิบัติตนให้เท่าเทียมกับพลเมืองทั่วไป อีกทั้งนักบริหารต้องมิบทบาทในการสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมการมีส่วนร่วมของพลเมืองเป็น สำคัญ (Cooper, 1991)

ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดหลังโครงสร้างนิยมแนวทฤษฎีวาทกรรม (Discourse theory) ในการศึกษาครั้งนี้ตามแนวทางของ พูโกต์ (1980) คือ วาทกรรม (Discourse) ในเรื่องอำนาจและความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจความรู้และวาทกรรมเป็นกระบวนการสร้างหรือผลิต ความหมายเกี่ยวกับความจริงในเรื่องต่างๆ ซึ่งอาจเป็นปรากฏการณ์ในสังคมโดยที่การผลิตหรือสร้างความหมายนี้ส่งผลต่อการกำหนด ความจริง ความรู้ กฎเกณฑ์และข้อปฏิบัติ สิ่งที่สำคัญ คือ กระบวนการสื่อสารเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและโน้มน้าวหรือเปลี่ยนแปลง ให้ผู้รับสารเข้าใจและปฏิบัติตามวาทกรรมแต่ละชุดที่ผลิตออกมา วาทกรรมในทัศนะของพูโกต์จึงเปรียบเสมือนโน้ตดนตรีที่ภาษาสร้างให้ ผู้สื่อสารเกิดการรับรู้และสื่อความหมายกันได้และเมื่อนำมาศึกษาเพื่อนำเสนอแนวทางให้รัฐเปลี่ยนแปลงบทบาทจากผู้คุมกฎมาเป็นผู้ไกล่เกลี่ยในเครือข่ายนโยบายสาธารณะ และพื้นที่ทางการเมืองอื่นๆ การสนับสนุนให้ประชาชนถกแถลงภายใต้บริบทของชุมชนนั้นๆ เพื่อหา ข้อสรุปในการแก้ปัญหาของชุมชน ภายใต้การออกกติการ่วมกันระหว่างรัฐกับประชาชน เป็นการนำหลักแนวคิดพื้นที่สาธารณะ (Public sphere) ของฮาเบอร์มาส ซึ่งเป็นการใช้ความสัมพันธ์ภาษาหรือสถานการณ์ (Ideal Speech Situation) เป็นเครื่องมือในการขยาย ขอบเขตพื้นที่สาธารณะ เป็นแนวคิดสำคัญสู่การถกแถลงไปจนกว่าจะหาข้อยุติ การใช้พื้นที่สาธารณะเพื่อเชื่อมต่อทำหน้าที่เชื่อม ระหว่างรัฐกับประชาชนเป็นการเปิดพื้นที่ให้ทุกคนร่วมแสดงความคิดเห็นสาธารณะ การที่จะให้ประชาชนสามารถถกแถลงแสดงความคิดเห็นโดยอิสระ ปราศจากการคุกคาม ข่มขู่ ชักจูง (Habermas, 1974) เพื่อให้ได้นโยบายสาธารณะที่กำหนดโดยอำนาจรัฐดำเนิน นโยบายเพื่อประโยชน์ส่วนร่วม ที่สอดคล้องกับความคิดเห็นสาธารณะ มาเป็นหลักคิดเพื่อหักล้างกับแนวคิดการจัดการภาครัฐแบบ ดั้งเดิม (traditional public management paradigm) มาสู่การจัดการปรับกระบวนการทัศน์เป็นการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (new public management paradigm) เพื่อปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ในการออกกฎหมายในประเทศไทยให้เป็นการจัดการภาครัฐที่ให้ประชาชนมี บทบาทในการจัดการปัญหาชุมชนด้วยตัวเอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาการปฏิบัติการของภาครัฐในเชิงยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการที่ดินทับซ้อนของอุทยานแห่งชาติทับลานและอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานว่ามีวิธีการปฏิบัติอย่างไร
2. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติการตามหลักดังกล่าว
3. เพื่อนำผลที่ได้ไปประยุกต์ใช้และปรับปรุงการบริหารของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอยู่ในอุทยานทั้ง 2 แห่ง

ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้ใช้พื้นที่ในการศึกษาเฉพาะอุทยานแห่งชาติทับลานและอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานในการทำวิจัยเพื่อเป็นการศึกษาเชิงลึกเท่านั้น โดยผู้วิจัยได้นำพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติปี พ.ศ. 2504 ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 1 มาเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยมุ่งวิจัยในประเด็นหลัก เรื่อง วาทกรรมของภาครัฐในด้านนโยบายและกฎหมายตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ การก่อรูปของวาทกรรมภาคปฏิบัติการของวาทกรรมที่รัฐสร้างเป็นวาทกรรมกระแสหลัก อันมีผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติทับลานและอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานมีกำหนดระยะเวลาในเก็บข้อมูลในช่วงระยะเวลาระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2556 เท่านั้น

วิธีการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเท่านั้น ได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึกกับบุคคลผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) ในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีคัดเลือกตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลหลักด้วยวิธีการเลือกตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ประกอบไปด้วย นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่อุทยานแห่งชาติทับลานและอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน และเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง โดยนักท่องเที่ยวซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวในลักษณะที่เป็นกลุ่มลูกค้าประจำที่เข้ามาใช้บริการในแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 2 แห่งๆ ละ 8 คน ผู้ประกอบการท่องเที่ยวทั้ง 2 แห่งๆ ละ 8 คน เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนภูมิภาค อาทิ เจ้าหน้าที่ป่าไม้ เจ้าหน้าที่การท่องเที่ยวจังหวัด เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดละ 5 คน รวมเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องทั้งสิ้น 10 คน คิดเป็นจำนวนรวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 42 คน

การที่ผู้วิจัยเลือกพื้นที่อุทยานแห่งชาติทับลานและอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานเป็นพื้นที่วิจัย มาจากการที่อุทยานทั้งสองแห่ง มีภาพข่าวที่เกิดจากผลประโยชน์ทับซ้อนในพื้นที่อุทยานจนเป็นที่สนใจของสาธารณชนมากกว่าอุทยานแห่งอื่นทั้งด้านการทับซ้อนการใช้ประโยชน์จากนโยบายรัฐและการละเมิดสิทธิมนุษยชน เพื่อใช้เป็นพื้นที่ตัวแทนในการวิจัย และนำผลการวิจัยไปใช้แก้ปัญหาในอุทยานแห่งอื่นๆ ในประเทศไทย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยจะแบ่งข้อมูลที่รวบรวมมาได้ออกเป็นส่วนๆ ตามลักษณะและประเภทของข้อมูลทั้งที่ได้จากการค้นคว้ารวบรวมเอกสารและข้อมูลจากการสัมภาษณ์เพื่อที่ผู้วิจัยจะนำข้อมูลเหล่านี้มาใช้ในการสร้างข้อสรุป (สุภางค์ จันทวานิช, 2546)

โดย 1. ข้อมูลข้อเท็จจริงที่ได้รับจากการวิจัยเอกสาร อาทิ เอกสารราชการ วรรณกรรม รายงานหรืองานวิจัยของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจะดำเนินการรวบรวม คัดกรองและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำมาปรับใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์

2. ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะคัดกรองจัดกลุ่มและวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลข้อเท็จจริง ประกอบกับ ข้อมูลจากการวิจัย เอกสารและการขยายความเชิงรายละเอียดหรืออธิบายเหตุผลเพื่อวิเคราะห์ สังเคราะห์และพัฒนา รูปแบบการใช้ประโยชน์ในที่ดินระหว่างรัฐกับประชาชน

ผลการวิจัย : การบริหารจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนของอุทยานแห่งชาติทับลานและอุทยานแห่งชาติ แก่งกระจาน
ในเชิงยุทธศาสตร์และการนำไปปฏิบัติ

<p>การปฏิบัติการของภาครัฐ ในเชิงยุทธศาสตร์</p>	<p>แนวทางในการปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กฎหมายที่บังคับใช้มีความล้าหลัง กล่าวคือ พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2504 จนถึงปัจจุบัน 57 ปี ทำให้กฎหมายไม่ทันต่อบริบทของประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป 2. ต้องมีการปรับปรุงและออกกฎหมายใหม่ โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและจัดการปัญหาชุมชนด้วยวิถีชุมชนเอง 3. การแบ่งปันเขตพื้นที่ทับซ้อนให้มีความชัดเจนว่าพื้นที่ใดเป็นของรัฐ พื้นที่ใดเป็นของประชาชน และพื้นที่ใดประชาชนอยู่ทำกินในพื้นที่ของรัฐมาก่อน เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาด้วยกันอย่างเหมาะสม
<p>ปัญหาและอุปสรรค</p>	<p>ปัญหาและอุปสรรค</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ในแนวทางการบังคับใช้กฎหมายตามอำนาจทางกระแสหลักผ่านเจ้าหน้าที่รัฐ เป็นการใช้อำนาจทางลบ เพื่อจัดการกับประชาชนที่เจ้าหน้าที่รัฐเห็นว่าเป็นผู้กระทำผิด 2. การใช้อำนาจทางบวกคือการร่วมมือในการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ โดยให้ประชาชนร่วมถกแถลงจากประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จนกระทั่งได้ข้อสรุปที่เป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่ายเพื่อใช้ในการออกกติการ่วมกัน ตามหลักการมีส่วนร่วมไม่ได้ผลในพื้นที่วิจัย
<p>ภายใต้การกำหนดนโยบาย สาธารณะ</p>	<p>รัฐใช้การบังคับใช้กฎหมายแบบ Top-Down โดยไม่ได้ฟังเสียงประชาชน การนิยามให้ประชาชนเป็นผู้ขัดแย้ง ที่รัฐต้องจัดการ ทำให้เกิดข้อพิพาทในพื้นที่ทับซ้อน ซึ่งการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวทำให้เกิดแย้งชิงพื้นที่ทับซ้อน โดยการพิสูจน์อัตลักษณ์ของประชาชนในพื้นที่ เพื่อต่อสู้กับค่านิยมของรัฐ ทำให้ความขัดแย้งในพื้นที่ยังคงมีอยู่ต่อไป</p>
<p>การประยุกต์ใช้</p>	<p>การนำผลวิจัยไปสู่การปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การแก้ปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน จะต้องใช้แนวทางการให้ประชาชนจัดการปัญหาของบริบทชุมชนเอง ให้ประชาชนผู้มีส่วนได้เสีย ถกแถลงกันจนได้ข้อสรุป และรัฐมีหน้าที่เพียงแค่อำนวยความสะดวกในการสร้างกติการ่วมกันในพื้นที่ทับซ้อน โดยเป็นการบูรณาการประโยชน์ร่วมกันระหว่างรัฐกับประชาชน เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหา ผลประโยชน์ทับซ้อนอย่างแท้จริง 2. ปรับปรุงการบริหารงานของเจ้าหน้าที่รัฐในอุทยานแห่งชาติทั้ง 2 แห่งให้มีบทบาทในการอำนวยความสะดวกสามารถดำเนินชีวิตได้ตามที่ชุมชนได้ทำข้อตกลงในการจัดการตัวเองด้วยวิถีของชุมชน ให้ประชาชนสามารถใช้ชีวิตในพื้นที่อุทยานฯ ได้โดยไม่มีการทำลายผืนป่า เช่น จัดตั้งหน่วยงานที่ร่วมฟื้นฟูและพัฒนาวิถีชีวิตชุมชน เป็นต้น 3. การบริหารจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนของอุทยานแห่งชาติในเชิงของยุทธศาสตร์นั้น เน้นความร่วมมือระหว่างรัฐกับประชาชนในการจัดการและแก้ปัญหาของชุมชนด้วยวิถีชุมชนเองเป็นหลัก

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย ผู้วิจัยพบว่า ในการต่อสู้ช่วงชิงการใช้ความหมายเพื่อสร้างความชอบธรรมในการดำเนินการต่อประชาชนในชุดความหมายต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากชุดวาทกรรมหลักที่รัฐผลิตสร้างออกมาโดยมีกรอบต่อท้ายว่า “เพื่อประชาชนส่วนใหญ่” “เพื่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน” “เพื่อการอนุรักษ์” เป็นต้น ภายใต้วาทกรรมที่ดูเลิศหรูกับเบียดขับซ่อนเร้นสร้างปมให้เกิดขึ้นในสังคมโดยผ่านเจ้าหน้าที่รัฐ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ใกล้ชิดกับประชาชนที่มีโอกาสที่จะใช้อำนาจภายใต้อำนาจทางกระแสหลักมากระทำต่อประชาชนและมีกรอบของการนิยามถึงบทบาทหน้าที่ให้กระทำและบทบาทในการลงโทษที่ไม่กระทำ

ซึ่งจากข้อค้นพบของผู้วิจัย นำไปสู่การนำเสนอทฤษฎีการจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินระหว่างรัฐกับประชาชนแบบประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการกับปัญหาตนเองเป็นการเสนอแนวทางแบบ Bottom - Top ใช้การแก้ปัญหาตามบริบทของพื้นที่ตามปัญหาที่แตกต่างกัน เช่น ในกรณีกระเหรี่ยงที่หมู่บ้านบางกลอยบน ให้ชุมชนบริหารจัดการตนเองเป็นหมู่บ้านเรียนรู้เกษตรแบบพึ่งพากันเองหรือหมู่บ้านวัฒนธรรม เป็นต้น เปลี่ยน Paradigm การจัดการภาครัฐ จากรัฐที่เน้นการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศในการเข้าถึงสินค้าและบริการสาธารณะของรัฐเป็นรัฐอำนาจการให้อิสระชุมชนในการจัดการพื้นที่สาธารณะด้วยกติกาชุมชนเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาตนเองแทนการใช้กฎหมายควบคุม เป็นการต่อยอดการบริหารจัดการภาครัฐในรูปแบบเดิมเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดินระหว่างรัฐกับประชาชน

ในงานวิจัยชิ้นนี้ของผู้วิจัย ผู้วิจัยไม่ได้ต้องการปฏิเสธบทบาทหน้าที่ในการออกกฎหมายของรัฐและการปฏิบัติตามหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐหรือต้องการแสดงการต่อต้านอำนาจตามกระแสหลัก แต่ต้องการบ่งชี้ให้เห็นว่าภายใต้วาทกรรมกระแสหลักที่เกิดจากความจริงชุดเดียว คือ พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 และการประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติของอุทยานแห่งชาติทับลานและอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานในปี พ.ศ. 2524 เหมือนกัน แต่ความแตกต่างของพื้นที่ก็มีรากของประวัติศาสตร์ที่ฝังลึกของพื้นที่ที่ไม่เหมือนกันและเมื่อถูกระบวนกรทำให้เชื่อในอำนาจหน้าที่ที่รัฐพึงกระทำหรือไม่กระทำอย่างไรอย่างหนึ่งการฝึกอบรมคำสั่งสอน กฎระเบียบ แนวทางปฏิบัติต่างๆ สู่เจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อนำความเชื่อความจริงผ่านขบวนการสร้างให้เป็นจริง กลายเป็นอำนาจโดยชอบธรรมที่จะกระทำต่อประชาชนที่อยู่ภายใต้อำนาจนั้นๆ กรอบความจริงดังกล่าวทำให้ถูกทำให้เชื่อว่าในเมื่อรัฐมีหน้าที่ดูแลประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศให้มีชีวิตที่อยู่ดีกินดีทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

งานวิจัยชิ้นนี้สามารถตอบคำถามได้ว่า จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศไทย นโยบายสาธารณะในการใช้ประโยชน์ที่ดินระหว่างรัฐกับประชาชนตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ ฉบับที่ 1 ปี พ.ศ. 2504 ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติทับลานกับอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ไม่สามารถนำมาปฏิบัติใช้ได้จริง ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นกล่าวคือ ผู้วิจัยพบว่าเมื่อรัฐเข้ามามีบทบาทในการจัดการกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยอาศัยอำนาจรัฐในการจัดการโดยมุ่งหวังในการใช้กฎหมายเดียวกันในการครอบงำประชาชนเพียงเพื่อตามแนวคิดทำเพื่อประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศให้ได้ประโยชน์สูงสุด โดยไม่ได้ให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดินร่วมกัน แนวคิดดังกล่าวนั้น กระทบต่อคนส่วนน้อยที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติทับลานและอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน โดยไม่ได้คำนึงว่าคนส่วนน้อยเหล่านั้นเป็นคนส่วนใหญ่ที่อยู่อาศัยทำกินในพื้นที่นั้นๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิรินันท์ ทิพย์เจริญ. (2559) ในเรื่องของกรมมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นของประชาชน อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรชัย ธรรมทวีธิกุล และญาณพินิจ วชิระสุรวงศ์. (2559) ที่อธิบายไว้ว่า การควบคุมและการแก้ไขปัญหาต่างๆ ของสังคม เช่น การหยุดยั้งสงครามหรือการกระทำ

“Symbiosis” ระหว่าง คน สัตว์ และสิ่งแวดล้อมต่างๆ นานา ในสังคมซึ่งมีจุดเป้าหมายในการปฏิบัติการให้สัมฤทธิ์ผลและความพยายามนี้จะเป็นจริงได้เมื่อมีการนำคณิตศาสตร์มาประยุกต์ต่อวิทยาศาสตร์สังคมเพราะจะสามารถอธิบายได้อย่างครอบคลุมตามต้นแบบการ “Action” ของคนๆ เดียวที่ตอบสนองและสร้างอิทธิพลต่ออีกคนหนึ่ง K.Lewin. (1939)

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. จากงานวิจัยทำให้เห็นการจัดการปัญหาการบริหารจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติทั้งสองแห่งว่า รัฐเน้นการแก้ปัญหาโดยการบังคับใช้กฎหมายผ่านเจ้าหน้าที่รัฐเป็นหลัก ซึ่งถึงแม้ว่าจะมีการบังคับใช้อย่างเข้มงวดรุนแรงแต่ปัญหาในพื้นที่กลับยังปรากฏร่องรอยของความรุนแรงและความขัดแย้งระหว่างรัฐกับประชาชนยังคงมีอยู่ จึงกล่าวได้ว่าวิธีการบังคับใช้กฎหมายที่กระทบต่อวิถีชีวิตชุมชนโดยที่ประชาชนไม่ได้มีส่วนร่วมไม่ได้ผลในการแก้ปัญหาให้ลดน้อยหรือหมดสิ้นไป

2. ทราบถึงการปฏิบัติงานของทางภาครัฐว่าต้องปฏิบัติตามนโยบายอย่างจริงจังโดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการถือครองกรรมสิทธิ์พื้นที่ทำกินของตนเอง เพื่อให้เป็นการตัดสินใจในการแก้ปัญหาชุมชนร่วมกัน

3. ทราบถึงความล้าหลังของข้อกฎหมายที่บังคับใช้กับประชาชนที่ไม่สอดคล้องต่อวิถีชีวิตชุมชน ซึ่งรัฐจำเป็นต้องแก้ไขกฎหมายให้พื้นที่อุทยานเป็นพื้นที่ที่รัฐและประชาชนสามารถเข้าร่วมกัน งานวิจัยชิ้นนี้สามารถนำไปต่อยอดกับพื้นที่สาธารณะอื่นๆ เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาในพื้นที่ให้เหมาะสมตามบริบทนั้นๆ เป็นแนวทางในการออกนโยบายสาธารณะ (Public policy) ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยพบว่า การใช้ประโยชน์ในที่ดินระหว่างรัฐกับประชาชนเมื่อจ้บรัฐกับประชาชนมาเป็นคู่ตรงข้ามในการคิดปฏิบัติและเชื่อว่าประชาชนส่วนน้อยเหล่านั้นเป็นสิ่งที่รัฐต้องจัดการผ่านกระบวนการทางกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมายเมื่อเป็นเช่นนั้น รัฐจำเป็นต้องมีกระบวนการในการปรับปรุงกระบวนการในการออกกฎหมาย

1. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชุมชนต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการแก้ไขปัญหชุมชน โดยให้สิทธิชุมชนในการจัดการปัญหาตัวเองโดยรัฐมีหน้าที่ในการอำนวยความสะดวก

2. แก้ไขกฎหมายที่มีความล้าหลังให้สอดคล้องกับบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยยึดโยงกับแนวคิดชุมชนและวิถีชุมชนเป็นหลักแยกออกจากกฎหมายหลัก โดยการจัดตั้งคณะกรรมการในการจัดการแก้ไขปัญหาร่วมกันระหว่างรัฐและประชาชน เช่น พ.ร.บ. การจัดการพื้นที่ทับซ้อนในอุทยานแห่งชาติ โดยมีเป้าหมายในการหาแนวทางในการจัดการปัญหาร่วมกัน สร้างข้อตกลงร่วมกันระหว่างประชาชน เพื่อแก้ปัญหาอย่างยั่งยืน เพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการชุมชนโดยชุมชนเองและรัฐมีบทบาทหน้าที่เพียงแค่อำนวยความสะดวกให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามที่ได้มีการตกลงกันไว้

3. ปรับเปลี่ยนความคิดในการใช้อำนาจรัฐและการบริหารจัดการภาครัฐ ดังนี้

3.1 จากอุดมการณ์และความเชื่อที่เจ้าหน้าที่รัฐได้ถูกสั่งสอน กฎระเบียบ ข้อบังคับการเป็นเจ้าหน้าที่รัฐหรือตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติในมาตราต่างๆ ได้กำหนดไว้ว่าต้องทำอะไรและไม่ทำอะไร อุดมการณ์และความเชื่อเหล่านั้นเป็นการสร้างให้เกิดสนามแห่งวาทกรรมในชุดความคิดของเจ้าหน้าที่รัฐจะต้องรักษากฎหมาย ซึ่งหากไม่ทำตามจะเป็นฝ่ายที่มีความผิดเสียเอง อุดมการณ์และความเชื่อดังกล่าวทำให้รัฐสนับสนุนทั้งทางตรงและทางอ้อมในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐโดยประชาชนที่เป็นฝ่ายถูกระงับ

3.2 จากการที่กฎหมายระบุให้รัฐกับประชาชนกลายเป็นคู่ตรงข้าม ทำให้เกิดความเชื่อและค่านิยมในการจัดการคู่ตรงข้าม เช่น ผู้รักษากฎหมายกับผู้กระทำผิดกฎหมาย มโนทัศน์เหล่านี้ได้เบียดบังและกดทับความเป็นจริงทุกรูปแบบทำให้เชื่อว่าฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ถูกต้องและฝ่ายหนึ่งเป็นผู้กระทำผิดที่รัฐต้องจัดการกับผู้กระทำผิดเหล่านั้นการแยกคู่ตรงข้ามออกจากคู่ขัดแย้ง จะนำมาสู่มนทัศน์ในการจัดการและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในหลายๆ ด้าน เช่น การจัดตั้งหมู่บ้านวัฒนธรรม การออกโฉนดชุมชนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการ การจัดตั้งวิสาหกิจเพื่อสังคม โดยแก้ปัญหาความขัดแย้งเพื่อสลายคู่ตรงข้ามเป็นการหลุดกับดักคู่ตรงข้ามได้ จะเกิดมโนทัศน์แห่งความร่วมมือ

เอกสารอ้างอิง

- นเรศน์ วงศ์สุวรรณ. (2547). *การผลิตเพื่อการค้าในฐานะวาทกรรมในชุมชนชนบทไทย. ปรินญาณิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิตกาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- ปรีชา เปี่ยมพงศานต์. (2540). *นิเวศเศรษฐศาสตร์และนิเวศวิทยาการเมือง.* กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฟูโกต์วิกิตำรา. สืบค้นเมื่อ 6 มิถุนายน 2561 จาก <https://th.m.wikibooks.org>
- ศิรินันท์ ทิพย์เจริญ. (2559). ธรรมเนียมในหน่วยงานของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี.* 10(23): 67-80.
- สาโรจน์ นิลเขต และวนิดา พรไพบูลย์. (2550). *ถาม-ตอบกฎหมายเกี่ยวกับที่ดินและป่าไม้.* (พิมพ์ครั้งที่ 4 ปรับปรุงใหม่). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2546). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ.* พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรัชย์ ธรรมทวิวิกุล และญาณพินิจ วชิระสุรวงศ์. (2559) แนววิธีการพยากรณ์พฤติกรรมของมนุษย์ใน “พลวัตกรลุ่ม” (Group Dynamics) ของ (Kurt Lewin แห่ง M.I.T). *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี.* 10(23): 112-118.
- Cooper, T.L. (1991). *An Ethic of Citizenship for Public Administration.* Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Foucault, M. (1980). *Power/Knowledge: Selected Interviews and Other Writings, 1972-1977.* New York: Pantheon.
- Habermas, J. (1974). *Theory and Practice.* London: Heinemann.
- Lewin, K. (1939, May). Field Theory and Experiment in Social Psychology: Concepts and Methods. *American Journal of Sociology.* 44(6).

Translated Thai References

- Chantavanich, Supang. (2003). *Qualitative Research Methods.* 11th ed. Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai)
- Fugo. (n.d.). Vekatala. Retrieved June 06, 2018, from <https://th.m.wikibooks.org> (In Thai).
- Nilakarn, Saroj;& Pornpaiboon, Wanida. (2015). *Questions and Answers on Law and Forest Law, along with other relevant Laws.* 4th ed. Bangkok: Winyuchon. (in Thai).
- Piamphongsant, Preecha. (1997). *Ecological economics and political ecology.* Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai).
- Thmtavitikul, S. and Wachirasurong, Y. (2016). The Effort toward anticipating in Behavior of A Man for Group Dynamics of Kurt Lewin at M.I.T. *Journal of Thonburi University.* 10(23): 112-118. (in Thai).
- Tipcharoen, S. (2016). Good governance in the offices of Rajabhat Rajanagarindra University. *Journal of Thonburi University.* 10(23): 67-80. (in Thai). (in Thai).
- Wongsuwan, Nared. (2004) *The Discourse of trade production in rural community of Thailand, for the Doctor of Education degree in Development Education at Srinakharinwirot University.* (in Thai)